Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1194 — NGÀY THỨ BA 18 JUILLET 1922 — NGÀY 24 THÁNG NĂM NHUẬN ANNAM NĂM NHÂM TUẤT — Năm thứ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA

TÉLÉPHONE: 208
Adresse télégraphique: LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12$00	... 18$00
Sáu tháng.....	6.50	... 8.00
Ba tháng.....	3.50	... 4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 10 XU

Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng và phải trả liền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

閩新省六 報日中南

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và chúa nhựt

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 363

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
A Hanoï: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn
A Paris: chez M. M. Meyesee & Cie 9, rue Tronchet

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngày cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

Về việc lảnh tiền các số trúng

Trong kỳ xổ số quốc-trái hôm ngày 1er juin 1922

Tại sở Ngân-khố (kho-bạc) các nơi, kể từ ngày 15 juillet 1922 ai có trúng số thì đam lại mà lảnh tiền (điều thứ 8 trong lời nghị 11 octobre 1922).

Những số nào trúng 100 đồng thì cứ đam trình giấy số mà lảnh, nhưng phải trừ thuế, không cần phải đam nạp trước tại kho-bạc như các số trúng lớn rồi mới lảnh được.

Những số trúng 500 đồng 1000 đồng hay là 10000 đồng thì phải nạp trước tại kho-bạc, để ở ngoài Hanoï người ta rập cái giấy số với cuốn số biên ai coi có hiệp nhau không, rồi chi;ụ mới cho giấy đay trả, thì kho-bạc mới rả cho.

Những số trúng lớn hiện giờ nên đam nạp trước tại kho-bạc trong tỉnh mình đi.

CÙNG MỘT CHỮ TÌNH

Câu viết mà viết tới chữ tình yêu vì sắc, thiệt dường như ăn vật chi cay, uống thuốc chi đắng. Cùng nghĩ chẳng có chi vui hơn tình, mà cũng chẳng chi hại hơn tình. Dẫu rằng ai có lắm phen đọc ngang bề ải, chìm nỗi nguồn ân, cũng chưa ắt là trọn giải chữ tình cho trường tất. Bởi cớ nên phận tôi tài sơ học siểng, mỏ đảm cầm viết luận tình mà khoe khoan, làm cho mỏi mắt khán quan nhàm tai độc-giả. Song tớ đã lại những câu chuyện hại vì tình yêu sắc giục, cái cảnh ngộ của tớ đang trông thấy hiện tại đó thôi. Tình yêu vì sắc nghĩ hễ ai sanh ra trong vành gió bụi, trần ai nầy, ai lại chẳng yêu chẳng mến. Song người mượn thú mua vui trong một lúc, người chết chữ tình để hại cho thân. Xem lịch-sử của người Tàu như đời nhà Châu vua Trụ lập Bá-lạt-đài, thân dân thân oán, thiên-hạ đảo huyền, giang-sang đạp đổ (Công vì tình yêu sắc).

Vua U-Vương một tiếng cười mua lấy ngàn vàng, của Bao-tỷ mà đốt phong hỏa-đài làm cho bốn phương chư-hầu loạn lạc quốc phá thân vong (Cũng ngọn sóng tình).

Cổ ngữ lại rằng: Cuộc biển dâu đổ nước nghiêng thành thường thấy; chớ một nàng quắc sắc khó tìm.

Nghe thêm bất lạnh mình!???

Song le là truyện sử của người Tàu, thiệt thiệt hư hư bất nhất. Ngu kiến tôi thâm tưởng, cái ngòi viết của sử-quán mảnh liệt thêu dệt làm cái gương sáng tối mà răng đời hậu tấn. Tựa hồ chưa đủ quyết rằng tình như thật.

Hận thay

Cho cuộc đời hiện tại, quốc-dân ta đương trông non bước chơn lên cơ đồ trùng tấn-hóa, dư dắc nhau kẻ trước người sau theo thầy Đại-phàp từ từ nhỉ tấn, vào cái nẻo văn-minh mới mẻ lý kỳ. Thì quốc-dân ta trông cậy lấy ai?? Có phải trông cậy những đứng thanh-niên; ngày xuân còn dài, khỉ bầm dưỡng buổi phương cang, sớ sức lực xỏ non tác biển, hầu có thể lực rồi dung cho kịp thời kỳ.

Ôi!!! Nay trông lại cái đời cạnh-tranh ưu liệt chừng nào cái phẩm trăng hoa, bán phấu, buôn hương lại càng nhộn nhàn kịch-liệt làm ra một mối hại rất nên to tác, ngăn cản bước đường tiến hóa của đoàn thanh-niên ta lắm vậy. Than ôi!!!

Xét lại phần nhiều đoàn thanh-niên lại ưa làm trò phong nhã, vui chơi theo những thứ vui vô vị.

Xem nơi chốn thị thiền đập điều xa mã, lòa lẹt tốt xinh thay, những lốt áo quần, nào u-hoe, nào la-vache coi ra một cảnh tượng những người bất tục. Song thấu đáo rồi thâm tình thay!! Lại nỗ đem cả hình vóc vui đập theo nỗ trăng hoa mua lấy chữ (Sắc-Tài) gọi thú phong lưu rất mực; dật dờ nơi tửu-điếm lầu-xanh; xuống ngựa lên xe nỏ nức. Cuộc vui trót tháng, trận cười sáng đêm. Ôi!!! Còn chi vui cho bằng đêm trường một bề chăn-hạng nguồn-lợi nước nhà. hui hiệp lại tình liên-lạc nhau, yêu mến nhau, để làm cái tinh thần đặc-biệt của một phương dân-tộc; điều mong mỏi thế là qui-hóa lắm vậy. Nhưng trông lại từ ấy đến nay những nhà có chí đổi với nghĩa-vụ vì giống vì nòi, thường thường trống sớm chuông chiều thức-tỉnh đồng bào Nam-Bắc, bảo rằng liên-lạc nhau, thân-ái nhau v. v... Cái tư tưởng ấy đã lan cùng trong nước, ai mở miệng ra lại không lấy cái vấn-đề tỉnh liên-lạc của người Nam kẻ Bắc làm câu nói chuyện, hạ cây bút xuống ai lại không lấy cái vấn-đề tỉnh liên lạc của người Nam kẻ Bắc làm câu văn chương. Quả thế, nhờ vậy mà toàn cả quốc-dân ta nay ai ai trong tri cũng có phương-pháp cải-ảnh hưởng ấy cả; sự đi lùng của dân ta dường ấy không còn nghĩ ngờ gì nữa. Nhưng bây giờ lấy cái thiệt-trạng mà suy coi cái hiệu-quả của tỉnh liên-lạc Bắc-Nam là đâu? thì thật chưa thấy cái hiệu-quả chi cả.

Ôi! Bắc-Nam liên lạc, Bắc-Nam liên lạc! ngày nào mới thấy cái hiệu-quả Bắc-Nam liên lạc xuất-hiện ra ở đất nước nầy cho dân ta nương nhờ lấy đấy bảo-tồn tánh mạng tư-nhơn cho chẳng uổng một thứ dân-tộc sanh có mấy mươi thế-kỷ là một thứ dân đã sớm gây có nền văn-hiến từ xưa? Nghĩ đến thế, thì ta nên lưu tâm đến tỉnh liên-lạc của người Nam-Bắc là một vấn-đề rất quan-hệ cái ảnh hưởng rất sâu xa đến vận mạng dân-tộc ta sau nầy là dường nào! đâu phải cái câu mượn đề chốt đầu lưỡi nói chuyện cho ngon lời cái tiếng đề nêu trước bài văn mà nghị-luận cho sướng viết, ấy là cái câu ta phải lưu-tâm lập-chí cho lắm lắm, cho thấu-đáo cái cốt yếu liên lạc phải làm sao cho hoàn-toàn nghĩa-vụ. Thì thường ta nên nghiền-cứu mà phải-riêng cái lý-thường ấy ra cho được rõ ràng, đâu là trước, đâu là sau, do cái trật-tự mà tiến lên lần lần, không thể bằng ngang chạy tắc, nước bực nhảy từng mà mong được, ấy là cái cốt yếu của sự liên-lạc dân ta vậy.

Nghĩ vì nước ta là một nước nghèo đường giao-thông, dân trong nước từ xưa trở ra gặp việc binh-cách rối loạn, lại trải dịch nước, thì trong dân mới bước chơn ra khỏi cảnh-cửa cái thì chung cha với vợ con, cái vui lắm-la với hương-lý là cái thú vui đời thanh trị vậy. dân-sinh vậy, ngoài ra nào biết đâu là nghĩa-nọ giao-thông, đâu là cần tỉnh liên lạc hầu gây nên cái thế-lực chung của một dân-tộc xanh-trường trên đời? Lấy đấy mà suy, thì đã phỏng biết được cái chủ nghĩa của sự liên-lạc trước phải do sự giao-thông làm cốt yếu, không còn ngàn ngại chi nữa.

Đương kiêm vận-hội mở - mang, đường xanh huợt trong dân một ngày một tấn-bộ, là mới như Nhà-nước Đại Pháp khai-tích đất ta tới vài ba mươi năm nhưng lại đây, thủy có tàu, bộ có xe, hai phương Nam Bắc như ấy mà mỗi làn con đường giao-thông, kết làn mối tình liên-lạc. rồi cũng do cớ ấy mà dân ta đối với dân tộc Đại-Pháp mới xướng lên cái chủ-nghĩa **« PHÁP-VIỆT-ĐỀ-HUỀ »**. đối với dân bổn-quốc mới xướng lên cái chủ-nghĩa **« BẮC-NAM LIÊN LẠC »**. Cái chủ nghĩa Pháp Việt đề huề xiết, để bền ra sau, đây xin cứ cái vấn-đề Bắc-Nam liên lạc là một vấn-đề cần ta đang mong mỏi mà bàn ra họa có bổ gì đến cuộc vận động cấp đàn-sinh ta bây giờ, tưởng cũng điều cấp-cụ vậy.

* * *

Hay rằng có giao-thông rồi có tình liên lạc, thì ai cũng thấu biết được rằng có tình liên lạc rồi mới gây nên công cuộc hợp-đại của một dân tộc ở sau nầy, thế thì đã rõ thấy phàm một dân tộc muốn giữ, muốn mạnh lắt phải đo con đường giao-thông mà tiến lên: con đường giao-thông mở rộng ra chừng nào, thì chẳng những cuộc khoáng-trương đường kinh-tế của dân phát vượng lên chừng ấy mà thôi đâu, mà sự tri-thức của dân cũng nhân ấy mà ngày một mở mang, tinh thần ái của dân cũng nhân ấy mà ngày một khẩn-khích ra nữa.

Rộng thay giao thông! lớn thay giao-thông! Cái mục-đích giao-thông, quốc-dân ta có thể đạt đến chăng? ơ muốn đạt đến cái mục-đích giao thông phải đo phương-diện nào? ôi! thật là rộng thay lớn thay!

(còn nữa) Tu-Tê:

Tình liên lạc của người Nam Bắc

Hai con mắt trông xa, tấm lòng nghĩ rộng, thì ai cũng nẫu bề rằng người trong một nước phải có tình liên-lạc nhau, thân-ái nhau, giữ cái nghĩa đồng-bào đồng-chưởng hầu gây nên cái thế lực của một phương dân-tộc trên thế-giới vậy. Ấy vậy tình liên-lạc, lòng thân-ái cái chủ-nghĩa rất là mật-thiết đến vận-mạng cả quốc-dân vô cùng; ai làm người lại không mong dân trong một nước hầu gây có tình liên-lạc nhau thân-ái nhau cùng bảo-thủ lấy vận-mạng nước nhà mình, Nhưng hỏi lại phải làm sao cho dân trong nước có tình liên-lạc nhau, thân-ái nhau? thì cái cốt yếu liên-lạc nhau, thân-ái nhau trong ra rải mỗ-hồ chưa biết cái phương-châm là thế nào để dân ta xu-hướng. Thật là khó lòng hết sức.

Từ có cái phong-chảo đề-chế Bắc-hóa cản dân ta dấy lên, từ ấy nhẳng nay, thì dân ta đâu đâu cũng lưu-lạm về cái vẫn đề liên-lạc nhau, thân-ái nhau mà chỉ thấy có lời nói suông, chớ chưa thấy có việc làm nào thiệt-thà đồng bào Nam-Bắc, bảo rằng liên-lạc nhau, thân-ái nhau v. v... Cái tư tưởng ấy đã lan cùng trong nước, ai mở miệng ra lại không lấy cái vấn-đề tỉnh liên-lạc của người Nam kẻ Bắc làm câu nói chuyện, hạ cây bút xuống ai lại không lấy cái vấn-đề tỉnh liên lạc của người Nam kẻ Bắc làm câu văn chương. Quả thế, nhờ vậy mà toàn cả quốc-dân ta nay ai ai trong tri cũng có phương-pháp cải-ảnh hưởng ấy cả; sự đi lùng của dân ta dường ấy không còn nghi ngờ gì nữa. Nhưng bây giờ lấy cái thiệt-trạng mà suy coi cái hiệu-quả của tỉnh liên-lạc Bắc-Nam là đâu? thì thật chưa thấy cái hiệu-quả chi cả.

Ôi! Bắc-Nam liên lạc, Bắc-Nam liên lạc! ngày nào mới thấy cái hiệu-quả Bắc-Nam liên lạc xuất-hiện ra ở đất nước nầy cho dân ta nương nhờ lấy đấy bảo-tồn tánh mạng tư-nhơn cho chẳng uổng một thứ dân-tộc sanh có mấy mươi thế-kỷ là một thứ dân đã sớm gây có nền văn-hiến từ xưa? Nghĩ đến thế, thì ta nên lưu tâm đến tỉnh liên-lạc của người Nam-Bắc là một vấn-đề rất quan-hệ cái ảnh hưởng rất sâu xa đến vận mạng dân-tộc ta sau nầy là dường nào! đâu phải cái câu mượn đề chốt đầu lưỡi nói chuyện cho ngon lời cái tiếng đề nêu trước bài văn mà nghị-luận cho sướng viết, ấy là cái câu ta phải lưu-tâm lập-chí cho lắm lắm, cho thấu-đáo cái cốt yếu liên lạc phải làm sao cho hoàn-toàn nghĩa-vụ. Thì thường ta nên nghiền-cứu mà phải-riêng cái lý-thường ấy ra cho được rõ ràng, đâu là trước, đâu là sau, do cái trật-tự mà tiến lên lần lần, không thể bằng ngang chạy tắc, nước bực nhảy từng mà mong được, ấy là cái cốt yếu của sự liên-lạc dân ta vậy.

Nghĩ vì nước ta là một nước nghèo đường giao-thông, dân trong nước từ xưa trở ra gặp việc binh-cách rối loạn, lại trải dịch nước, thì trong dân mới bước chơn ra khỏi cảnh-cửa cái thì chung cha với vợ con, cái vui lắm-la với hương-lý là cái thú vui đời thanh trị vậy. dân-sinh vậy, ngoài ra nào biết đâu là nghĩa-nọ giao-thông, đâu là cần tỉnh liên lạc hầu gây nên cái thế-lực chung của một dân-tộc xanh-trường trên đời? Lấy đấy mà suy, thì đã phỏng biết được cái chủ nghĩa của sự liên-lạc trước phải do sự giao-thông làm cốt yếu, không còn ngàn ngại chi nữa.

Đương kiêm vận-hội mở - mang, đường xanh huợt trong dân một ngày một tấn-bộ, là mới như Nhà-nước Đại Pháp khai-tích đất ta tới vài ba mươi năm nhưng lại đây, thủy có tàu, bộ có xe, hai phương Nam Bắc như ấy mà mỗi làn con đường giao-thông, kết làn mối tình liên-lạc. rồi cũng do cớ ấy mà dân ta đối với dân tộc Đại-Pháp mới xướng lên cái chủ-nghĩa **« PHÁP-VIỆT-ĐỀ-HUỀ »**. đối với dân bổn-quốc mới xướng lên cái chủ-nghĩa **« BẮC-NAM LIÊN LẠC »**. Cái chủ nghĩa Pháp Việt đề huề xiết, để bền ra sau, đây xin cứ cái vấn-đề Bắc-Nam liên lạc là một vấn-đề cần ta đang mong mỏi mà bàn ra họa có bổ gì đến cuộc vận động cấp đàn-sinh ta bây giờ, tưởng cũng điều cấp-cụ vậy.

* * *

Hay rằng có giao-thông rồi có tình liên lạc, thì ai cũng thấu biết được rằng có tình liên lạc rồi mới gây nên công cuộc hợp-đại của một dân tộc ở sau nầy, thế thì đã rõ thấy phàm một dân tộc muốn giữ, muốn mạnh lắt phải đo con đường giao-thông mà tiến lên: con đường giao-thông mở rộng ra chừng nào, thì chẳng những cuộc khoáng-trương đường kinh-tế của dân phát vượng lên chừng ấy mà thôi đâu, mà sự tri-thức của dân cũng nhân ấy mà ngày một mở mang, tinh thần ái của dân cũng nhân ấy mà ngày một khẩn-khích ra nữa.

Rộng thay giao thông! lớn thay giao-thông! Cái mục-đích giao-thông, quốc-dân ta có thể đạt đến chăng? ơ muốn đạt đến cái mục-đích giao thông phải đo phương-diện nào? ôi! thật là rộng thay lớn thay!

(còn nữa) Tu-Tê:

Vô-tuyến điện

Khâm-sứ Huế-kỳ

Sáng thứ năm đức Giám-quốc có tiếp khách ông James Beck, khâm-sứ xứ Huế-kỳ.

Quan Thống-soái Lyautey

Quan Thống-soái Lyautey đã đến Ba-ri. Ngày 14 Juillet (để chánh chưng) ngài sẽ được đức Giám-quốc ban gậy Thống-soái (bâton de Maréchal) mới lược với hai quan Thống-soái Fayolle và Franchet d'Esperey.

Hội Chư-quốc

Hội-đồng quản-lý hội Chư-quốc sẽ nhóm ngày 17 Juillet tại thành Londres rất có quan-hệ vì lúc ấy sẽ bàn-nghị về các vấn-đề Đông-minh và Huế-kỳ đương thương-thuyết cùng nhau.

Ông Long đổi với Đông pháp

Bàn ấy-viên xét vụ ngoại-giao ở phòng Lão-nghị đã nhóm. Ông Doumergue tọa chủ. Ông Long khâm-mạng, Tổng thống Đông-pháp toàn-quyền, diễn-thuyết nói nhờ ở Trước-địa kinh-tế sẽ thi-phát cho nên lòng dân được yên-ổn.

Ông Schanzer

Ông Schanzer trước tinhngày thứ năm sẽ đến Ba-ri nhưng nay còn ở nàng lại thành Londres. Hôm thứ tư ngài không thương-nghị với ông Lloyd George mà cũng không viếng ông Balfour nữa.

Bài yết thị của Giáo-hoàng

Người ta thông tin rằng ông Sir Erbert Samuel đã gần đến thành Rome. Ông Samuel là quan Khâm-sứ của Anh-quốc ở xứ Palestine ông sẽ bài yết thị của Giáo-hoàng.

Paris ngày 7 Juillet 1922

Phái-bộ Annam.

Phái-bộ Annam sang dự cuộc đấu-xảo Mặt xảy viếng đền Luxembourg.

Ngày 8 Juillet

Ông Lasteyrie Hộ-bộ thượng-thơ đã trình cho phòng chúng-nghị dự-thảo chương-trình cứu-cấp nhà băng Thiệt. Nghiệp. Trung-hòa nhận lời xin của Pháp-quốc.

Lễ đình-chiến

Phòng chúng-nghị đã duyệt-y dự-thảo luật định ngày 11 Novembre là ngày kỷ-niệm đình-chiến làm lễ quốc-triều.

Ngày 9 Juillet

Quốc-hội giải-tán

Phòng Quốc-hội đã chuẩn-y luật ấn-xá tù-tội ngoại trừ tội tạo-phản, tội nghịch-mạng và tội trốn lính.

Phòng Quốc-hội đã giải-tán.

Thế nào là chánh-đồn quốc-văn

Đã gần trót tuần nay, bỉ nhân xem các báo chương, bỉ-nhân trông thấy nhiều đấng văn-nhân cả tam-kỳ đồng một ý kiến, đồng một tư tưởng, đem tất mảnh lăm nhiệt thành với nước-nhà với dân-chúng, chẳng chút sợ nguy công dể, dành chịu, hứng chi hầu toan lo một đều chỉnh-đồn quốc-văn cho đặng về phần chữ quốc-ngữ. Thật bỉ nhân trông qua bỉ-nhân rất toại lòng toại chí, chỉ còn chờ cái ngày trong lai kết cuộc ra thế nào.

Bỉ-nhân là kẻ ít tài chẳng dặng đa văn quản kiến, song bỉ-nhân cũng biết đều lo mà chỉnh-đồn-quốc-văn, là cũng một sự cần ích, và là một sự cang hệ cho quốc-gia xã-hội, vì cả quốc-dân trót có hai-mươi triệu dư đồng-bang, thì biết bao nhiêu là kẻ anh-tài thông-minh xuất chúng, mà chẳng một ai xướng thì tạo lập một nền văn phạp nào cả, chỉ để mặc-y lần của Nước-tàu mà dùng thì biết bao nhiêu lời biểm-bao khinh bỉ lắm đó!

Bởi vậy cho nên bỉ-nhân mua đủ các báo hầu xem cho biết sự đề luận của các ông bác bẻ ra thế nào, vì bỉ-nhân đây lương-tâm cũng biết thương xót nước nhà song vì ít tài nên chẳng chen ra trường ngôn luận mua mồ khua mõi mà làm rộn, nhọc mệt các ông trông vào mà chẳng đặng ích chi, rồi lại còn thêm rộn trí, và mất hết ngày giờ quí báu thì chẳng uổng công lắm sao?

Rứa mà! bỉ-nhân rất là khó chịu! vì nghe thấy mà chẳng hỏi dặng những lời không hiểu. Thế nên bỉ-nhân cầm bút để luận ra đây hầu thử hỏi xử 1ất chỉnh-đồn quốc-văn là thế nào và sử thêm bớt, vì suy nghĩ làm sao và luôn sau bỉ-nhân cũng vì lòng ưu dời để luận it hàng về phần tự hường phấp-bàn trong sự chỉnh-đồn quốc-văn, ấy là sự cần may có ra chút ích gì cho lối văn từ được vẻ-van thêm đó thôi, chớ thật bỉ-nhân chẳng ý khoe đủ tài sức mà chỉnh-đồn quốc-văn!

Bỉ nhân xem kỳ báo số 1169 L. T. T. V. nơi trong đàn, mục đề Lập-viện hàng làm-Đông-pháp,đặng khảo cứu chữ quốc ngữ, bỉ nhân chẳng cần trích-lục nguyên bài vì có lẽ các ông có xem qua rồi hết. Trong bài ấy lại có trích bài của bảo Khai-Hóa, về sự toan lo chỉnh đồn-quốc-văn, có lời-luận rằng, bảo phải thêm chữ F, Z. Y vân-vân, và còn có chỗ bảo bỏ hết các dấu sửa lại số 1 2-3 !

Thật là bỉ-nhân xem qua rồi thì bỉ-nhân lấy làm tức tối, phải chi bỉ-nhân được giáp mặt hỏi thử vì ý nào mà bảo điều hớt như thế và chế sửa như thế!

Rõ ràng bỉ-nhân trông thấy các báo mục-đề muốn chỉnh-đồn văn quốc-ngữ cho ra quốc-văn và thêm điệu nghĩa lý và văn từ tao-nhã hầu cho có giá trị cao lên, ấy là một ý kiến chung muốn lấy quốc-ngữ chế sửa lại quốc-văn và chỉnh-đồn thêm thôy nghĩa lý hầu có giá trị điệu thượng đỏ thôi, nói tóm lại là người tả muốn bỏ cái tiếng kêu là quốc-ngữ, một đều muốn kêu là quốc-văn, nói đỏ là đừng kêu chữ quốc ngữ nữa, hãy kêu là chữ việt-nam! chữ Annam! và là cho vẻ vang điệu đàng. Ấy vẻ sự chỉnh đồn quốc-văn cho được cao nghĩa lý tao nhã, chớ có phải ý kiến chỉnh-đồn ra đề-văn viết ra cho trúng giọng nói của nhơn chúng đâu?

Mà còn 24 chữ cái quốc-ngữ và các dấu chẳng phải không đủ rập văn mà viết ra tiếng Việt-nam, còn các dấu chẳng là xui giọng; nói tóm là 24 chữ cái quốc ngữ và các dấu đều là đủ cho ta rập văn mà viết ra tiếng Việt-nam! chẳng hề có một tiếng rập vần ra mà không trúng giọng nói của giống nòi Việt-nam. Thế là vẻ sự dấu, chữ đã yên đủ rồi còn gì nữa phỏng thêm bớt cho rộn. rõ ràng lời luận rất xa đề mục có mấy đâm, vì là người ta bảo sửa quốc-ngữ cho ra quốc-văn cùng là cho được điệu-thượng cái giá trị thêm chút ích. Chớ nào phải bảo sửa cho trúng giọng người; nên bỏng thôi, chớ thật đồi dấu ra số 1 2 3 ! ! (*Sau sẽ tiếp*)

Le 8 Juillet 1922

Nguyễn-thái-Bửu tự Nhựt-thảng
COIFFEUR
85 Fésigny à P. Penh Cambodge

Đông-Pháp Thời-sự

Nam kỳ

SAIGON

Bọn giựt đồ đã bắt được

Bọn giựt đồ mà đón đường Galliéni hôm nọ giựt áo bành-tô của tên khách Trương-Thiệp, và lấy bạc tiền hết, thì đến nay thấy đồ ấy bắt được rồi. Bọn ấy là Ng-văn-Kay, Ng-v-Giau và Châu-v-Liêu, đều là trai tráng, vô nghiệp-nghệ, ăn-tóc có nhiều cái.

Dắc ra cho Trương-Thiệp nhìn thì nó nhìn được một tên Giau, 19 tuổi, còn lúc đó đưa thì ở chỗ nầy đưa lại ở chỗ kia.

Đáng khen cho thầy đội Ký, và cần xin quan trên khu ấn cho nặng đặng đề làm gương.

Ái công muốn làm Trưởng-tộc

Thấy có nhiều kẻ muốn làm trưởng-tộc lắm, đặng thưa dịp trẻ chưa đúng tuổi, bạc-tiền minh gin giữ, để mà bỏ tuổi cho đầy. May là những kẻ làm trưởng-tộc là kẻ tin cậy của người thác đa, mà bọ còn tham đến đó thay. Kìa như mới đây nghe nói một tên ấ-xám Duong-My định vào đơn kiện ba người trưởng tộc, ba người ấy đã có Tây ma một người lấy có 10 ngàn,thì 3 người gồm có 30 ngàn đồng.

Muốn phế-công

Nghe nói có 3 người cu-li ở đường Hiệp-hòa bị giải qua Tòa Tân-đáo, về tội xuất giục bọn cu-li ấy đình công đường lối làm nữa.

Bọn ăn-cắp ở dưới tàu

Ông *Carthey* 2e Officier Mécanicien ở dưới tàu Yve-Ying-Wa có vào đơn thưa ai không biết ăn-cắp của y một cái áo mưa, một cái nón nỉ và một cái túi xách bằng bố.

Tên Lê-v-Khoa, ở bồi dưới tàu Kampot cũng thưa ai không biết ăn-cắp của nó một cái áo bành-tô, trong đó có để cái giấy thuế-thân của nó.

Coi chừng về quốc-trái

Pham-van-Thach, 31 tuổi, đi bán lúa ở làng Hoi-Hung (Tânan) lên Saigon bị thua về tội hos-trợ 2 cái vé quốc-trái số 884, 885 của Bùi-thị-Ngọc làm mất.

Sếp ga gian

Ông *Rhétoré* làm đầu sở Trafic & Mouvement ở hãng xe-lửa Nhà-nước có vào đơn thưa thầy Ng-v-Chiinh làm sếp ga ở Di-an về tội gian của nhà-nước 260 đồng.

Hôm 11 tây là ngày Ng-v-hình phải đóng 3179 đồng tiền bán giấy xe-lửa và tiền chở đồ baggage, hàng bạc gởi đến Saigon, mở ra thì thiếu hết 260.56.

Hỏi Ng-v-Chinh thì, thầy nói rằng thầy gởi đồ số chắc là đọc đường mấy người vét giấy xe-lửa ăn-cắp. Nhưng mà xét lại kỳ bì là lời khai của thầy Ng-v-Chinh phải lý và vô cớ nên Tòa bắt giam lại chờ ngày xử.

Nghĩ lại thật là buồn quá chừng, có lắm người được Nhà nước có chỗ cậy tin lại lỗ mãi tham lam làm cho phải bị ở tù lại còn làm hại cho đoàn hậu tấn là vì thấy như ngộ nhà ngộ hết đám tin cậy người Annam nữa đâu dám phụ thát việc gì quan trọng.

Thật là một người làm sai cả bọn mang nhơ là thế.

Mượn xe máy

Ngày nào cũng nghe quản tử cỡi xe máy đạp của người bỏ hồng mới đây lối tin ấy thiên hạ làm việc rần rần, lớp làm trong sở Atelier des P. T. thợ làm đang xe điện ngồi đàng có hơn trăm người, mà cũng coi vậy nhà không có người vậy. Có một tên ăn bận coi cũng khá bản áo hàng Bombay mới quần lãnh đen, đội nón da lớn, đi quốc trăng mới, bạn đâu anh ta tại ngồi ngoài đang Paul Blanchy coi thợ làm đàng điện, sau anh ta ngồi và Atelier des P. T. thấy một cái xe đạp của một ông tây đựng ngoài đàng, vô coi thợ làm, anh ta nom vô lấy xe và đạp ra, rồi ngày không tốt, có một tên coolie ở sở colis-postaux bước ra thấy, và rượt theo, bắng chúc có mấy người

HỎI N
trái đất ở xứ Algéri

Đức Hoàng-Thượng đã t
Đức Khải-Định có đãi các quan
tiệc tại dinh quan Thuộc-địa-bộ
thơ.

Về việc tuyển-cử Hội-đ
Quản-hạt

Có điều-tin ở bên Bộ đành
hay rằng khóa Hội-đồng Quả
được diên ký thêm nữa. Nói
không có định là diên ký đến
nào, còn theo lời bảo *Imparti*
theo chỗ sổ liệu của quan Ngu
Nam-kỳ, hễ làm rồi sổ thừa-sa
khỏi cuộc tuyển cử. Thì hễ đến
tháng Septembre. Và nghe nó
Toàn-quyền *Long* có tư điện
quan quyền Tổng-thống *Baudo*
cần dịn về sắc đề nầy.

Cuộc phát phần thưởn
Quartrième B

Liêu-sanh - Ho, phần thưởng
Lecture expliquée, Histoire nature
Phần thưởng thứ nhì d'Orthogr
1er Accessit d'Histoire, de Gé
d'Anglais, de Physique, de Chimie.
Louis Blanchet, phần thưởng
Lecture expliquée, d'Orthographe.
Phần thưởng thứ nhì Dessin.
1er Accessit de Composition fra
Chimie.
Phần thưởng tableau d'hon
Lê-minh-Sanh, phần thưởng
Lecture expliquée.
Accessit de Dessin, Géographie,
Pierre Poignant, phần thưởng
d'Orthographe, d'Histoire.
Nguyễn-vạn - Thanh, phần th
nhì d'Histoire, de Géographie,
Cao-phục-tu, phần thưởng thứ
glais, de Géographie.
1er Accessit d'Histoire, de G
Dessin.
Bui-van-Sanh, phần thưởng thứ
sique, Chimie.
Phần thưởng thứ nhứt Dessin.
1er Accessit de Lecture explique
toire naturelle.
Lê-dang - Cao, phần thưởng t
d'Histoire, de Géographie, de Phy
Chimie.
Emile Prouchandy, phần thư
nhứt d'Anglais.
Do - huê - Sơn, phần thưởng
Dessin.
Accessit de Mathématiques.
Truong-the-Hoan, phần thưởng
Lecture expliquée.

Cấp-bằng thàng-chỉ

Lên chức bị lục hạng sá
Duong-khac-Nhae, Bentré; Nguy
Phuong, 1er Bureau; Nguyen-van
rette Chalon; Le-minh-Duc, The
Bui-ven-Ti; 1er bureau; Ly Soon,
reau; Nguyen - van-Lac, Teyni
Thien-Hoang, Hôp'tal Choquan, se
stagiaires.

Lên chức cai tổng hạng nh
MM. Nguyen - van-Quyen, Sadec
qui-Mo, Travinh; Truong-hoi-Lu
dinh; Nguyen-lac-Vang, Bentre
tête Chalon; Le-minh-Duc, The
Bui-ven-Ti; 1er bureau; Ly Soon,
reau; Nguyen - van-Lac, Teyni
Thien-Hoang, Hôp'tal Choquan, se
stagiaires.

Lên chức cai tổng hạng nh
MM Chau-Ti, Chaudoc; Pham
Bentre; Pham-quang-Trinh, Baria;
tan-Dinh, Longxuyen; Nguyen
Giadinh; Nguyen-huu-Le, Vinhlo
Gong, Tayninh; Doan-Ben, Myth
hung-Nop, Socfrang, Recle de cacte
classe.

Lên chức phó tổng nhứt hạ
MM. Nguyen-van-Ngan, Sedec; T
Khoi, Bentre; Pham-tung-Nho
Lê-van-Kinh, Sadec; Lê-van-Tam,
Nguyen-van-Thinh, Travinh, sou
canton de 2ème casse.

SỞ LÍNH TUẦN CÁ

Lên chức quản
Tran-Thang, đội nhứt hạ g nh
Lên chức đội nhứt hạng nh
Dao-van-Nhieu, Nguyen-an-
nhứt hạng nhì Saigon
Lên chức đội nhì hạng nh
Vo-van-Voi, Do-van-Phu, Lê-v
Nguyen-van-Dueng, Le-van-Nha
Bang, Vinhlong, đội nhì Sa
Lên chức đội nhì hạng nh
Le-van-Hon, Lê-van-Heo, Dinh-
Nguyen-van-Cac, Nguyen-van-Tol
van-Bai, Nguyen-van-Phuc, Lê
linh hạng chót Saigon.
Lên chức lính hạng nhứt
1er tour choix, Huynh-van-Cong
2ème tour choix, Le-van-Cho; 2
choix, Nguyen-van-Duoc; 4ème cate
te, Tran-duc-Vong, Saigon; 1er to
Tran-van-Linh; 2ème tour choix
Lam, Cholon, agent de 2ème clas
Lên chức lính hạng nhì
1er tour choix, Vo-van-Tu, 2è
choix, Nguyen-van-Thuong, 3ème t
Ng.-v-Tuoi; 4ème tour ancienne
Trong, 1er tour choix, Vo-van
Luyen, 2me tour choix, Nguyen-v
Saigon; 3me tour choix, Nguyen-v
2ème tour ancienneté, Nguyen-

khác nữa rượt theo, anh ta đ
thành soldats bộ anh ta quỳnh, lê
đạp, mà chạy bộ, rồi lại vấp tê, x
kia tôi chụp bắt anh ta và đem
giống nước, cho anh ta ngồi nhờ
có ra khách sẽ nói chuyện. Vậy
hàng hầy cần thận cho lắm, vì lúc
anh vô nghiệp nghề hay thả thẻ
làm việc thứa lúc họ hong đáng
đạp.

Một thầy dậy thép ở sở coli
NGUYỄN N

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

HỎI NGƯỜI ANNAM

Chớ nên lộn thuốc của Ngoại-quốc với thuốc Xứ Algérie là Thuộc-địa Langsa. Hễ biết lựa thuốc rồi và thuốc trái đất ở xứ Algérie mà hút, thì tức là dùng đồ thổ sản Algérie quá thiệt là đồ thổ sản Đại-pháp và chẳng có thứ thuốc nào ngon bằng. Hãy nên hút thuốc hiệu *Trái Đất*.

Đức Hoàng-Thượng đãi tiệc

Đức Khải-Định có đãi các quan một tiệc tại dinh quan Thuộc-địa-bộ thượng-thơ.

Về việc tuyển-cử Hội đồng Quản-hạt

Có điện-tín ở bên Bộ đánh lại cho hay rằng khóa Hội-đồng Quản-hạt, được điện kỳ thêm nữa. Nói vậy chớ không có định là điện kỳ đến chừng nào, còn theo lời báo *Impartial* nói theo chỗ sở liệu của quan Nguyên-soái Nam-kỳ, hễ làm rồi sẽ thừa-sai thì sẽ khỏi cuộc tuyển cử. Thế thì chừng đầu tháng Septembre. Và nghe nói quan Toàn-quyền *Long* có tư điện-tín cho quan quyền Thống-thống *Baudouin* hữu cần đặn về vấn-đề nầy.

Cuộc phát phần thưởng

Quốtriême B

Liêu-sanh-Ho, phần thưởng thứ nhứt Lecture expliquée, Histoire naturelle.

Phần thưởng thứ nhì d'Orthographe.

1er Accessit d'Histoire, de Géographie d'Anglais, de Physique, de Chimie.

Louis Blanchet, phần thưởng thứ nhứt Lecture expliquée, d'Orthographe.

Phần thưởng thứ nhì Dessin.

1er Accessit de Composition française, de Chimie.

Phần thưởng tableau d'honneur

Lê-minh-Sanh, phần thưởng thứ nhứt Lecture expliquée,

Accessit de Dessin, Géographie, Physique.

Pierre Poiguant, phần thưởng thứ nhì d'Orthographe, d'Histoire.

Nguyễn-vạn-Thanh, phần thưởng thứ nhì d'Histoire, de Géographie, de Dessin.

Cao-phuc-tu, phần thưởng thứ nhì d'Anglais, de Géographie.

1er Accessit d'Histoire, de Chimie, de Dessin.

Bui-vạn-Sanh, phần thưởng thứ nhì Physique, Chimie.

Phần thưởng thứ nhứt Dessin.

1er Accessit de Lecture expliquée, d'Histoire naturelle.

Lê-đang.—Cao, phần thưởng thứ nhứt d'Histoire, de Géographie, de Physique, de Chimie.

Emile Prouchandy, phần thưởng thứ nhứt d'Anglais.

Do-huê-Sơn, phần thưởng thứ nhì Dessin.

Accessit de Mathématiques.

Trương-the-Hoan, phần thưởng thứ nhì Lecture expliquée.

Cấp-bằng thăng-chức

Lên chức bậc lục hạng sáu

Duong-Nhac-Nhac, Bentre; Nguyen-minh Phuong, 1er Bureau; Nguyen-van-No, Contrôle Cholon; Le-minh-Duc, Thudaumot; Bui-vạn-Di; 1er Bureau; Ly Suon, 3me Bureau; Nguyen-vạn-Luc, Tayninh; Bui-Thien-Hung, Hôpital Choquan, secrétaires stagiaires.

Lên chức cai tổng hạng nhứt

MM. Nguyen-van-Nguu, Sadec; Nguyen-vạn-Khoi, Bentre; Pham-tung-Nho Vinhlong; Lê-vạn-Kinh, Sadec; Lê-van-Tem, Giadinh; Nguyen-van-Thinh, Travinh, sous-chefs de canton de 2ème casse.

SỞ LÍNH TUẦN CẢNH

Lên chức quản

Tran-Thong, đội nhứt hạng nhứt Saigon.

Lên chức đội thứ nhứt hạng nhứt

Dao-van-Nhien, Nguyen-an-Bac, đội nhứt hạng nhì Saigon

Lên chức đội nhì hạng nhì

Vo-van-Voi, Do-van-Phu, Lê-van-Chung, Nguyen-van Dueng, Lê-van-Nhu, Cao-van-Rang, Vo-van-Tuong, đội nhì Saigon.

Lên chức đội nhì hạng nhì

Le-van-Hon, Lê-vạn-Hao, Dinh-van-Vang, Nguyen-van-Cac, Nguyen-van-Toi, Truong-van-Lai, Nguyen-van-Phuc, Lê-van-Bao, linh hạng nhứt Saigon.

Lên chức linh hạng nhứt

1er tour choix, Huynh-van-Cong Cholon; 2ème tour choix, Le-van-Cho; 3ème tour choix, Ngo-van-Duoc; 4ème tour ancienneté, Tran-duc-Vong, Saigon; 1er tour choix, Tran-van-Linh; 2ème tour choix Vo-van-Lam, Cholon, agent de 2ème classe.

Lên chức linh hạng nhì

1er tour choix, Vo-van-Tu, 2ème tour choix, Nguyen-vạn-Thuong, 3ème tour choix Ng.-v-Tuoi; 4ème tour ancienneté, Le-do-Trong, 1er tour choix, Vo-van-Boi dit Xuyen, 2me tour choix, Nguyen-vạn-Nhan, Saigon; 3me tour choix, Nguyen-van-Kien, 4ème tour ancienneté, Nguyen-van-Ha.

1er tour choix, Nguyen-van-Huu, Cholon, agents de 3ème classe.

Lên chức linh hạng ba

Tran-van-Lai, Cholon, agent stagiaire.

SỞ CANH NÔNG

Lên chức đagent principal hạng nhì

1er tour choix Nguyen-tuong-Du, agent principal de 2ème classe.

Lên chức linh hạng ba

1er tour choix, Dang ngoc Quang, agent de 4ème classe.

Lên chức linh hạng năm

1er tour choix, Le-van-Khanh; 2e tour choix, Nguyen-van-Dang; 3ème tour ancienneté, Truong-qui-Chanh, agents de 4ème classe.

Lên chức linh hạng sáu

Nguyen-van-Hue, Doan-van-Kien, Huynh-van-Hinh, agents stagiaires.

SỞ TÂN-ĐÁO

Viên quan nhì giấy

Lên chức thông phán hạng nhì

MM. Huynh-v-n-Gioi, secrétaire principal de 3e classe.

Lên chức thông phán hạng ba

Pham-van-Ngan, secrétaire titulaire de 1ère classe.

Lên chức kỳ-lục thiệt thọ hạng nhứt.

Tran-quang-Cao, secrétaire titulaire de 2ème classe.

Lên chức kỳ-lục thiệt thọ hạng nhì

Duong-van-Tay, Nguyen-van-Huu, secrétaire titulaires de 3ème classe.

Lên chức kỳ-lục thiệt thọ hạng ba

Nguyen-vạn, Ho-van-Phuong, secrétaire auxiliaires de 1ère classe.

Lên chức thì sai hạng nhứt

Lê-van-Phi, secrétaire auxiliaire de 2ème classe.

SỞ KIỂM LÂM

Lên chức kỳ-lục nhì hạng :

Chọn lần thứ nhứt, Pham-Do Tchon lần nhì, Nguyễn-van-Lai, kỳ-lục ba hạng.

Lên chức kỳ-lục hạng ba :

Chọn lần thứ nhứt, To-van-Cang, kỳ-lục tư hạng.

Lên chức kỳ-lục hạngn ăm :

Chọn lần thứ nhứt, Le-van-Chai, kỳ-lục sáu hạng

Lên chức đội nhì hạng :

Chọn lần thứ nhứt, Nguyễn-van-Toi, phó-đội ba hạng.

Lên chức đội nhì hạng ba :

Chọn lần thứ nhứt, Le-v-Co, gerde nhứt hạng.

Lên chức garde nhứt hạng :

Chọn lần thứ nhứt, Nguyễn-van-Chuc, chọn lần thứ nhì, Tran-van-Thong, Le-van-Thanh, gardes nhì hạng.

Lên chức garde nhì hạng :

Chọn lần thứ nhứt, Nguyễn-v-Biên, chọn lần nhì, Bui-v-Tru, gardes ba hạng.

Lên chức garde hạng ba :

Chọn lần thứ nhứt, Nguyễn-van-Met, chọn lần nhì, Nguyễn-vạn-Tuong, Tran-van-Tan, chọn lần thứ nhứt, Tran-van-Nhu, garde tư hạng.

Lên chức garde hạng tư :

Chọn lần thứ nhứt, Ho-van-Quan, chọn lần nhì, Nguyễn-van-Ky dit Nam, garde hạng năm.

Lên chức garde hạng năm :

Chọn lần thứ nhứt, Nguyễn-van-Nham, chọn lần nhì, Ly-van-Hoé, Lau-van-Mai, chọn lần thứ nhứt, Huynh-van-Nham, garde hạng sáu.

Lên chức garde hạng sáu :

Pham-van-Giai, garde thì sai.

Ngày 18 Juillet 1922

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Khai nước	$ 75
Ngân hàng Đông-Pháp	$ 75
Ngân hàng Hongkong Shanghai	$ 75
Ngân hàng Chartered	$ 75

Quốc trái Đông-pháp...40$50

GIÁ BẠC ANGLET FIX TẠI LONDRES

Sớm mai

Tại Paris ngày 19 juil. 1922

	Trả nói	Trả xuống
Ngân hàng Đông-Pháp	25 1/2	25 1/2
Ngân hàng Hongkong Shanghai	25 1/2	25 1/2
Ngân hàng Chartered	25 1/2	25 1/2

GIÁ BẠC LIVRES STERLING

Tại Paris ngày 19 juil. 1922

Ngân hàng Đông-Pháp	61 .25
Ngân hàng Hongkong Shanghai	62.25
Ngân hàng Chartered	62.25

QUỐC TRÁI CỦA ĐẠI-PHÁP

Tại Paris ngày 18 juil.1922

	Trả lời	Trả xuống
Va tại 5 0/0	87 fr 50	Va tại 5 0/0 1920	89 fr 65
Va tại 4 0/0 1915	74 fr 20	Va tại 4 0/0 1920	87 fr 40
Va tại 4 0/0 1915	69 fr 70		

MỂ CỐC

Giá lúa chở đến nhà máy Chợlớn bao trả lại ở mười trăm lít lúa

Vinhlong	4$75 tới 4.80
Cỏ-công	4.60 — 4.80
Mỹ-tho	4.60 — 4.75
Bến-Tre	4.50 — 4.70
Rạch-giá	3.90 — 4.00
Cần thơng thường hơn trong	4.45 — 4.57

Giá gạo chở đến nhà máy Chợlớn bao trả lại mười trăm lít gạo nguyên lúa

Gạo Âu-châu nº 1 35% tấm, thì	8.50 tới 8.60
Gạo Khạt-Bến nº 2 40 —	7.50 — 7.80
Gạo Xiêm nº 3 50 —	6.70 — 7.00
Tấm	6.00 — 6.20
Cám	4.30 — 4.50

HÃNG ông J.BRUNEL

Ở TẠI TOURCHAM

Máy xay gạo và giá cho trăng từ 2 tới sáu hộc, xay được 200 tới 500 kí-lô mỗi ngày, xay bằng tay.

Ai muốn thử thì gởi 20 đồng bạc thì ông J. BRUNEL ở tại Tourcham sẽ gở imột cái học cho mình xay thử, mỗi ngày xay được 130 kilô, giảm không có tấm.

Xin hãy gởi thơ cho ông BRUNEL ở Tourcham mà thương nghị.

PENSIONNAT

KHUONG-HUU-PHUNG

VINHLONG

TỰU TRƯỜNG

Ngày 1er Août 1922

Voila l'étiquette du véritable

GRAND VIN du CAP CORSE

AU QUINQUINA

APÉRITIF TONIQUE LE CONSTITUANT

AUGUSTE MATTEI CORSE MARSEILLE

UN MATTEI !

Rượu bổ khỏe thượng hạng ai cũng muốn uống.

Hãy hỏi mà mua cho được thứ rượu **VIN du CAP CORSE** nầy.

Có trữ bán tại hãng

DENIS FRÈRES

là Đại-biểu ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-Penh và Tourane

Kết quả cuộc «Phần-thưởng lớn về việc xài dầu năm 1922» trong kỳ đua vòng du Mans dủ chỉ sự thượng hạng các thứ dầu

« SPIDOLEINE »

dùng ít mà làm cho trơn chạy tới nơi.

Trích lục trong Báo « L'AUTO » ngày 29 mai 1922

Ai cũng biết rằng luật phép năm nay cấm xài dầu hơn số 7 mỗi đấu phân trong mỗi trăm về việc xài dầu xăng, nghĩa là gần 1 lít chay cứ mỗi trăm ngàn thước về những xe nào mà chạy dường xa cũng bằng nhau dùng 15 lít carburant. Người ta đồng nhận rằng các thể-lệ đang dùng trong cuộc du-lịch là vậy đó. Ấy vậy trong khoản riêng nầy thấy cuộc tấn ích đó số mà hiểu nhiều và lại thường có vì bởi cuộc mau lẹ của nhiều cái máy cản cũng gần bằng, đến chừng xe chạy tới thì chẳng thấy hao dầu nhiều như là *Bocchi, Milsant, Lahmx, sur Mathis* thì không có xài dầu, mà *Lacien, Chenard*, và *Leonard*, sur *Chenard, Walcker*, cũng vậy.

Cái vấn-đề một góc ấy họ cũng có làm. Chư-tôn lại coi những xe **CITROEN** dùng dầu hao nhiều : Ông **POULAIN** thử tháng mà còn dùng 75 gr. trong 100 ngàn thước, nghĩa là ít hơn một lít, từ Paris qua Nice, Xe **BIGNAN** xài một góc ba lít dầu trong 100 ngàn thước. còn xe Voisin là một thứ xe mà tôi đã có nói trong chỗ khác rằng xe ấy dùng dùng 620 gr. nghĩa là ít hơn hai phần ba lít trong 100 ngàn thước, xe nầy chạy gần 80 lượt trong. Chỗ nầy không có bao biếm nữa, chỉ có ngợi khen mấy nhà tạo-lập mà trong cuộc đấu phần thưởng lớn về việc xài dầu chẳng chắc một lần nữa rằng thứ dầu hiệu Langsa là thượng hạng không thứ nào bì kịp.

Tấn ích trong cuộc dùng lubrifiant chợ chẳng gì, mà cũng tấn ích cho thứ lubrifiant tự nó, ấy là việc không cái chổi gì đặng. Vậy thì nên dùng thứ vị ai, nếu nói ngay rằng mấy thứ xe dùa mà ăn hang nhứt trong mấy kỳ đua gần thì đều dùng lấy thứ dầu« **SPIDOLEINE** ».

CÁC NHÀ CÓ XE-HƠI

Nên hỏi mà mua những dầu Langsa hiệu « **SPIDOLEINE** » André Fils » là các thứ tốt, và lại rẻ, trong các nhà chứa xe đều có.

Đại-lý : L. Jacques & Cie 69 đường Catinat Saigon.

Trăm năm không phai

TIỆM-HÒA-GHƠN-DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

85-87, Boulevard de la Somme Saigon.

(ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ)

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng cấp đấu xảo Hànội. Hình vẽ thiệt tinh xảo và đã trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một từ cáo-bạch có biên rõ thước tiền giá cả và cái nghĩa phân minh

HÃNG L. DESMARQUOY VÀ CÔNG-TI

ở đường Bd Charner, môn bài số 114

SAIGON

MỚI HẠ GIÁ CÁC THỨ VỎ HIỆU:

« BERGOUGNAN »

ĐỒNG CHO **XE HƠI**

Xin mời các chủ có Xe-hơi đến mua thì quí-vị sẽ được toại chí

SAO VẬY ?

Là vì thứ **VỎ HIỆU :**

« BERGOUGNAN »

là hiệu Langsa, giá đã rẻ mà lại làm cho qui-vị yên lòng

CÓ TRỮ BÁN TẠI HÃNG

L. DESMARQUOY và Công-ti

đường Boulevard Charner, môn bài số 114

TẠI HÃNG CŨNG CÓ BÁN

VỎ XE KÉO và **XE MÁY ĐẠP**

TÀU HƠI NỔI CỦA ÔNG **FARMAN**

MỚI BÀY HIỆU :

« Le Passe-Partout »

— Nhẹn le như xe hơi —

— Tiện bề ghé các nơi —

— Chạy chỗ nào cũng được —

— Thảo ra rất dễ —

- Rạp lay như trở tay

Ấy là một thứ tàu rất lẹ làng. dùng máy hiệu **« ANZANI »** sức chạy 10-12 ngựa, và chạy bằng thứ chưng vịt kiểu phi-thoàn, chư vị và bằng hữu đi sông nầy rạch kia rất mau ; bất luận nơi nào, nước độ chừng một tất thì chạy được, hoặc ruộng khi có nước cũi cũng chạy được.

Chư vị tốn chừng năm ba lit dầu săng thì đi đặng 25 ngàn thước trong một giờ.

ĐÃ LÀ THỨ TÀU RẤT CÓ DANH TRÊN ĐỜI

Mau mau hãy gởi thơ mua tại xưởng đóng tàu hơi của ông Ch. BARDON, ở đường mé sông Khánh-hội SAIGON.

Tại đây là hãng thay mặt bán tàu cho ông FERMAN trong cõi Đông-Pháp.

Ch. BARDON.

Quai de la Marne Khanh-hội

SAIGON

NGUYỄN-XÍCH-HỒNG HỌC ĐƯỜNG

Cáo bạch

Nhơn tiết nghỉ Hè, bổn trường bãi trường nhỏ từ 23 juillet 1922 chí 16 Août 1922 (24 tháng sáu annam) tựu trường.

Những ai từ cũ hãy nhớ ngày tựu cho đúng, nếu trì trở vô có thì sẽ mất chỗ học.

Học trò mới muốn học bổn trường thì từ đây thân nhơn hãy xin trước để đành chỗ.

Trong kỳ sáu tháng vừa qua đây, Bổn trường rất hân hạnh được thấy các lớp nhỏ mau tấn ích lạ bởi nhờ cách dạy tắc riêng và mau lẹ của trường chế bài, nên kỳ tựu trường tới (16 Août 1923) các lớp nhỏ đều được chấm toàn lớp lên lớp trên, như là trọn lớp năm đớp nầy đổi ngang lớp 3 trường tỉnh lên lớp tư ; trọn lớp 6e A lên lớp 5e cho chí lớp chót.

Bổn trường có in sẵn chương trình điều lệ in hoẹ, gởi thơ xin trường sẽ gởi cho không mục đích của Bổn trường là,

« TIỀN HỌC LẺ, HẬU HỌC VĂN »

Kỳ tựu trường 16 Août 1922 sẽ có mở lớp thành chung 1ốt nghiệp năm thứ nhì 2e Année). Nghiệp sư tây dạy lớp 1re và 2e Année là :

M. M. GIRAUD, *văn khoa cử nhơn,*

COULET, *văn khoa cử nhơn,* và de MONTREUIL, văn khoa và cách trí khoa Tú Tài.

Những trò xin vào lớp ấy phải có bằng cấp sơ học năm 1921 và chịu đợt sức lực đặng để lớp. Cha mẹ hãy gởi xin trường để dành chỗ trước ngày tựu trường. Nhắc lại cho phụ huynh sĩ tử biết hạng thành chung tốt nghiệp học rút 3 năm đúng sức thi. Nay kính

Lời rao

Xe mấy cần xe kéo cho mướn

Nên đừng thử Cao su pneus C.G.M cho xe mình.

Vo (enveloppes) hạng nhứt, một cặp 13 $ 00.

Ruột (chambres à air) 5 $ 00

Bán tại Hãng nấu Cao su, ở đường Pournaut Saigon.

Thiệt là Đẹp

Bổn-hiệu mới tiếp đặng nón nỉ bền lịa lịch gởi qua rất nhiều, nỉ thiệt tốt, mode thiệt là đẹp; màu gì cũng có đủ. Bán sỉ giá rẻ mà bán lẻ giá cũng nới hơn các nơi. Xin qui-khách quan cố.

Tiệm bán nón giày

Nguyễn-đức-Nhuận

ở ngang gare xe lửa giữa chợ-cũ

Saigon

CHƯ-TÔN HÃY LỰA TỰ Ý MÌNH MÀ MUA TẠI HÃNG

PHOTO-STUDIO

ở Saigon đường Catinat, môn bài số 136-138

MÁY CHỤP HÌNH HIỆU

Vest Pocket Kodak Achromatique	18.90
Vest Pocket Kodak Anastigmat Kodak F: 7.7	35 50
Vest Pocket Kodak Anastigmat Cook F: 6.5	75.00
Junior N° 1 6/9 Achromatique	38 50
Junior N° 1 6/9 Anastigmat Berthiot F: 6.8	75.00
Spécial Pliant N° 3 8/10 1/2 Obtur. Compur 1/250. Object. Cook : 6.5	204.00
Spécial Pliant N° 3 A 8/14 Obtur Compur 1/250. Object. Boss: 6.9	217 60
Stéréoscopidos Goumont 6/13 modèle A objectif Tessar Krauss. F: 6.3	1800'00
Stéréoscopidos Gaumont 6/13 modèle D. objectif Tryior Rousel F: 6.3	556.00
Sté éo Panoramiques Monobloc 6/13 objectif Hermagis F: 4.5.	1257.00
Le même, modèle 1922. Grand Luxe objectif Zeiss Krauss F: 4.5	1687.00
Physiographes Bloc 45/107 objectif Tessar Krauss F: 4.5.	1500.00
Verascopes Richard 45/107 objectif Berthiot F: 4.5.	1598.00
Jumelles extra plates Bellieni 9/12 objectif Berthiot F: 4.5.	950.00
Appareils 9/12, 61/2 X 9, 45/107 pour débutants.	
Appareil 13/18 et 18/24 pour professionnels.	

Ống dòm để dùng các thứ máy chụp hình.

Các máy chụp hình ấy có bán *tại nhà* **PHOTO-STUDIO**

Xin chư-tôn hãy đến mà xem thử coi, xin lấy ra mà thử. người ta sẽ chỉ cho mình thấy cách chụp ra làm sao, không phải, là chỉ theo trong một cuốn sổ (catalogue) nhưng chỉ theo nơi máy mình cầm tay.

MỤA CHỜ DẶN DÀ

L. CRESPIN

136-138, rue Catinat.— SAIGON. — (à côté du Continental)

Xe máy đạp hiệu ALCYON

đua ăn hạng nhứt

Hôm bữa khai trương Trường đua xe máy đạp tại Saigon, bổn phía mấy người Langsa đua lành phần thưởng của quan Toàn-quyền ban thì M. Le Stunff ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bênphía mấy người Annam đua lanh phần thưởng khai trường thì M. Trần-văn-Thinh hạng nhứt, M. Trần-văn-Chẩnh hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON.

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

Nhứt hạng bào chế sư

Kế nghiệp cho ông G. RENOUX

Ở NGANG NHÀ HÁT TÂY SAIGON

THUỐC HIỆU

Capsules de Santal Salolé Thomas

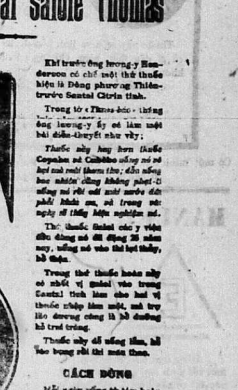

Khi trước ông hoàng-y Ramorson có chế (nói) thứ thuốc hiệu là Đông phương Thiên-trước Santal Citrin tinh.

Trong tờ « Thời-báo » tháng hoàng-y ấy có làm một bài diễn-thuyết như vầy :

Thuốc nầy hay hơn thuốc Copahu và Cubèbes uống nó nó hơi nó mửi (hơm thơ ; cần nếu bao nhiêu cũng không phải-Ở uống nó rồi cái mửi nước đái phải khác ra, nó trong nó ngày rồi thấy liền nghiệm nó.

Thứ thuốc Santal của ý viện cầu đăng nó để đặng 25 năm nay, uống nó vào thì hợi thấy, hễ thấy.

Trong thế thuốc hoàn nầy có nhồi vị Salol vào trong Santal tinh làm cho hai vị thuốc nhập làm một, mà trị lâu đương công là bổ đường hễ trơi trong.

Thuốc nầy dễ uống lắm, hễ lâu trong rồi thì mau thơm.

CÁCH DÙNG

Mỗi ngày uống từ tám hoàn sáu bữi trước hoàn-thì chẩu bữa ăn, bữa ăn, bữa ăn lâu uống ít hơn bữa khác.

ĐAU NHỨC GÂN CỐT.

NGỦ KHÔNG AN GIẤC.

Dầu cớ gì, hễ nằng thứ *SIROP FOLLET* thì mạnh thiệt.

(Trong sách tinh được cần ông BOUCHARDAT có lời ban ngợi khen).

Uống nó ngọt an giấc. Khi thức dậy không lang ổ nhức đầu.

Dùng MẠNH : Hễ muống xỉu thì trộn một cà rem Cherell.

Dùng THƯỜNG. — Người lớn mỗi ngày 3 muỗng cây trộn với nước, hay là nước trà.

Có mỗi nhà nhứt Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE có bán mà thôi.

PHẢI HỎI THUỐC IMPÉRIALES

A. COURTINAT & Cie — SAIGON

Kho trữ đồ hoàn cầu

MAGASINS UNIVERSELS

127, Rue Catinat. SAIGON

Hàng nầy bán giá rẻ hơn hết ở Saigon

Dầu thơm d'ORSAY (Paris)		N N TRẮNG	ĐỒNG HỒ CHUÔNG
Thứ «Leur cœur»	4 $ 50	2 cái chuông	4 50
«Violette, Lilas, Rose Jasmin »	5 25	Chuông đánh ngừng 1 lát đánh, chuông đồng đo	6 00
Chevalier d'Orsay	8 00	Nhãn hiệu (Paris) Bảo lãnh 5 năm. Bằng viên mộc thiệt	
«Camélias»	6 00	Không có cao-su. Bao bằng vải bố trắng.	
Dầu Ambre de Luxe		Ở trong lãng	5 $ 00
Ve vừa vừa	7 00	» xếp con	6 50
Ve thiệt tốt	21 00	Cả thảy bằng nhiêu	7 00
Ve bằng cẩm thạch	27 00		

Cục SA-BÔNG nhỏ BONDON (người ta cân đặn làm: lót reo, 12 cục là	Giá bán mà vừa làm	2 $ 00			
Sa-bông nhuộm « Dyfoam »	Thuốc xi-gà MINERVAS		Rượu thịt bổ của ông Lurong y Aubert là một thứ rượu trắng và bổ.		
Thứ sa-bông nầy dùng giặt và mình nhuộm lấy mình nhuộm các thứ vải, đủ thứ màu; đen, xám, xanh, bọc, hoét, hường tiêm v. v.	một hộp 25 điếu	2 $ 75			
	LƯỢC		một ve	1 $ 80
Mỗi cục	0 $ 30	Thứ Déméloir	0 95	6 ve	9 00
12 cục	3 00	thứ thy hớt tóc	0 80		
		thứ gãy dầu	0 35	Vải tàng ong để may mùng hiệu (E. R.) bề dài 2=25 mỗi thước	1 30
Bánh Sô-cô-la « GYP »		Bàn chải răng	0 70		2 50 1 80
một hộp	0 30	Sa-bông đánh răng	0 50		
24 hộp	6 00	Dầu Botot	0 70		
Chà-là Muscades ở bên Algérie, một hộp	1 50	hớt tóc	3 00	Tủ sắt nhỏ bằng kẽm 2 chìa khóa 18×24 :	8 28
8 hộp	12 00	Dao cạo có lưỡi,	1 50		
		Dù đàn bà càng tre, màu tiềm, đồ đậm hay là xanh giá	3 00		

Sữa ca-rem **CARNATION**

Thơm sữa nầy thiệt là thứ sữa bò ở Californie, thiệt tinh khiết và không đường.

Một hộp làm một lít..... 0 $ 30 — 2 lít 1/2..... 0 $ 40

Một mình hãng DENIS-FRÈRES đại lý cả Đông pháp thứ hộp quẹt nầy.

Hộp quẹt nầy, hễ hư hoặc không đặng phép bán là mất số nhẹ một hộp mà thôi.

Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE

SAIGON

PHẢI COI CHỪNG ĐỒ GIẢ MẠO

HÃY NÀI CÁI KỸ TÊN : **MIDY**

SANTAL MIDY

(Săn-tan Mi-dy)

Thuốc nầy hiền và tinh hảo để trị bịnh *đau lậu*, mới cũ gì đều thần hiệu, (không có đặng thứ Copahu và không cần thục).

Mỗi hoàn bọc đều có đóng hiệu **MIDY.**

Trong mấy nhà Thuốc.

Có một mình nhà thuốc Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE *ở ngang nhà hát Tây Saigon có bán mà thôi.*

MANUFACTURE SAIGONNAISE

DE

CARREAUX & MOSAIQUES

MAISON FONDÉE EN 1909

Rues d'Arras & Lucien Lacouture à Chodul

SAIGON

MARQUE DÉPOSÉE

Hãng làm GẠCH BÔNG hãng XI-MĂNG để lót nhà, nhiều kiểu gạch mới rất xinh đẹp làm sẵn rồi trữ trong hãng đặng khi nào có ai mua thứ nào thì có sẵn liền. — Giá bán rẻ hơn các nơi.

GẠCH BÔNG làm bằng XI-MĂNG đủ thứ màu tốt nhứt hạng bên Pháp-Quốc đem qua, bởi vậy cho nên gạch của hãng tôi có danh tiếng nhiều, vì gạch thiệt chắc và nhiều màu xinh đẹp lắm.

Xin chư-tộn đến viếng hãng tôi ở tại Chợ-đũi (Saigon) đường d'Arras (trước trại lính tập Ô-ma) thì chư-tôn sẽ đặng chủ-nhơn tiếp rước tử tế và sẽ tỏ bày những điều cần-yếu mà chư-tôn muốn biết.

Xin chư-tôn viết thơ cho chủ-nhơn mà xin mục-lục (catalogue) rẻ giá liền.

Bàn về sự chăn nuôi

xứ Trung-kỳ

(Tiếp theo)

Nuôi gà và bò-cầu. — Những người đã biết cách vệ-sinh về cách chăn nuôi, mà bàn đến việc nuôi gà, thời phần nhiều người đã bàn ngay đến chỗ sắm đồ ăn cho nhiều, và sắm đất cho rộng, để gà có chỗ nhẩy nhót, rong chạy, thành thơi cho gà được sức mạnh ít sinh ra bệnh tật. Đều ấy thiệt là lầm to. Vì gà mà để cho rong chạy thành thơi lắm thời chỉ sinh được nhiều lông, tốt mã, to xương nhiều ruột còn về phần thịt thời ít sỏi, mà dai, chua, lại ít thịt. Còn gà mà cho đi ăn no mãi mãi thời trong tạng phủ phải thao động cả ngày, lớp nầy chưa tiêu hóa kịp, đã dồn đến lớp khác, cho nên ăn vào bao nhiêu thời chỉ dồn ra phân đất cả, chớ chẳng bổ ích cho trong thân thể được bao nhiêu, cho nên gà tuy ăn nhiều mà vẫn gầy ốm.

Thử xem như những người hay ăn quả ăn vật có to béo gì hơn người ăn uống có chừng không? Lại thử xem những các chủ nuôi gà ở dưới thuyền, và các nhà bè nuôi gà. Ta ăn thịt những con gà ấy thời ngon hơn gà ta nuôi trên đất là chừng nào! Xét hai lẽ ấy thời nuôi gà chẳng cần phải cho ăn nhiều sắm đất cho rộng làm gì. Nếu nuôi độ 500 con, thời chỉ làm một cái chuồng vừa vài căn nhà, trong ấy chia đôi làm thành ba từng. Giữa chừa lối đi và lối quét dọn, chừa riêng một nơi để cho gà đẻ, và phải làm riêng một cái chuồng nhỏ ra nơi khác để phòng nuôi gà có bệnh. Giống gà có tánh con lớn hay ăn hiếp con nhỏ, gà gầy ốm cũng vì thế cho nên trong chuồng phải làm nhiều ngăn nhiều ngách để cho gà nhỏ có chỗ ẩn tránh. Sự sạch sẽ phải cần nhứt là thường quét dọn và rẩy nước vôi. Phía trước chuồng ấy rào một mảnh đất dài rộng độ 20-25 thước là vừa. Trong ấy trồng đu-đủ dầu và cỏ, và lấp vài đống rơm rạ tưới rồi lấy cơm nguội trộn vào rơm ấy, ủ lại cho kín, nếu trời không mưa thời phải tưới nước, độ trong vài tháng bươi rơm ra xem thời cơm ấy sẽ hóa ra vô số những loại trùng, nhộng gà ăn rất tốt.

Mỗi bữa mai thả gà ra đi kiếm lấy mà ăn, độ 8 9 giờ mai thì kêu về cho ăn một lượt, hoặc khoai, hoặc bắp lùa tây thứ gì lợi thời cho ăn ; xong rồi lập thế lùa gà vào chuồng đóng cửa lại. Đến độ 2 giờ chiều lại thả ra cho gà đi bươi kiếm lấy mà ăn, độ 5 6 giờ chiều lại về kêu cho ăn một lượt nữa, rồi đóng cửa cho đi ngủ. Như thế thời con gà ấn nghỉ có chừng có đồi thời giờ tiêu hóa các thứ đồ ăn, và phần bổ trong chỉ cao thân thể. Vả lại con gà it bay, nhẩy, rong, chạy, thời lông sẽ ít, xương nhỏ, thịt nhiều lên, mà lại mềm ngon, trứng đẻ cũng nhiều chính hợp với cách nuôi gà đề sung thụ cho thực phẩm.

Còn như cách ấp trứng thời nếu có làm theo cách tây mà ấp bằng đèn thời cũng tốt, nếu không thời cứ để cho gà mẹ ấp lấy trứng cũng tốt.

(Mai tiếp)

Vân-Phong.

Liều vị hãy mua thứ dầu hỏi hiệu **Mỏ Neo** (Le Pétrole Aneré) của hãng **Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles** mà dùng. Dầu nầy thắp it hao đã sáng suốt mà không có khói. Thiệt là thứ dầu tốt nhứt hạng trong Hoàng cầu.

Trong Lục-châu các tiệm thay đều có hàng **Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles**

đều có bán thứ dầu hỏi nầy.

Trong Lục-Tỉnh anh em muốn lối thăm dầu chi, xin viết thơ cho hang **Cie Franco-Asiatique des Pétroles** ở Saigon đường *Boulevard de la Somme, số 100*

Chủ hãng sẽ lo-li kim lập tức.

Một cuốn sách

RẤT CÓ ÍCH !!!

Điều lệ mới

Các chủ xe hơi, xe máy, các thứ xe nhứt là SỔP-PHƠ cần phải biết, có lời quan Nguyên-soái Nam-kỳ cho phép dịch ra, theo lời nghị hạn, ngày 16 mai 1922.

Dịch in ra quốc-ngữ rồi, có gởi bán lẻ khắp nơi giá mỗi cuốn 0 $ 50.

Mua sỉ, xin đến bảo quán Nông-cổ-mín đàm thương nghị.

Bùi-quang-Nho

BENTRE

Bần hiệu có trữ bán rất nhiều máy móng của hiệu Chân-Thầy ở Hànội. Vật liệu mới chế kiểu mới, đã rộng khổ lại sau thuốc tốt hơn các thứ vải may mùng thuở nay. Bần hiệu có Tulle Tonkinois, bề dài 2m 40, ngang 2m60. Bần hiệu có bán vải trắng Batiste đủ hạng nào mỏng và may ấm mát bề khổ 2m60 mỗi mảnh may một cái mùng dài 2m80, ngang 1m60 chừa nền 0m60, thì mua một cây vải nầy và 1m00 vải Batiste thì đủ, vải mùng ấy có ba hạng 4$00, 4$50, và 4$80 tốt xấu khác nhau. Bần hiệu cũng có trữ giấy và cặp cũng nhiều hiệu ở Hànội gởi lại, giấy hạng 0 $ 12 tới 0 $ 20, bottines đen và vàng hoặc hai màu từ 12$00 tới 16$00 và dép (Sandales) quai da và quai nhung giá 12$00. Ai muốn thì xin đến chỉ tận chỗ cho khỏi lầm. Xin đừng gởi tiền trước, chừng nào thì sẽ gởi contre-remboursement. Xin đừng sợ chiếc ối, nhỏ hơn giá trị hơn vì có nhiều người mới giặt ba ba lần bọ sơn giấy đã trắng ra đã lắng, ít ngày kẻ sơn lại đã mới hay, hiệu thì đâm cam đoan không có thể ấy.

Bần hiệu cũng có bán các thứ hàng tân nhựt-bổn tại Bénitre và nhứng hàng hiệu nhiều thứ, như khăn rằng rằng áo ; vân vân.....

SUI-QUANG-HEO
Bénitre

Cáo Bạch

Tiệm thợ bạc của tôi có bán một thứ thủy-xoàn nước trắng xanh, có cà rà thủy xoàn, có ngôi sao và trái tiệm nhẫn hột xoàn làm sẵn để bán giá rẻ.

Lại có hột thủy-xoàn lớn nhỏ đủ thứ cũng có đồng hồ bằng vàng và bằng bạc hiệu :

« CYMA »

giá bán nhẹ hơn các tiệm khác

Như chư qui khách muốn mua đồ chỉ xin tới tiệm tôi thì tôi sẽ hết lòng tiếp rước.

Saigon le 15 Juin 1922

KYYUN

n° 179, Rue Catinat SAIGON.

HÃNG

ông P. Ribeyrolles & Cie

23, Rue Catinat, 23

Có bán máy xay lúa và đồ phụ tùng cho máy.

Thay mặt cho hãng Ông F. H. SCHULE.

Có thợ rập máy giỏi ở tại hãng.

MÁY TỐT CHẮC, — Ai muốn sắp đặt thế nào, thì chỉ giùm không ăn tiền công.

Chư-tôn đi đâu cũng nghe nói « xe tôi không xấu »

Những người chủ xe hơi hiệu *DE DION BOUTON.*

Họ lại thường nói với chư-tôn :

« Xe tôi thiệt là hoàn toàn »

Là vì :

Xe tôi lịch-sự.

Xe tôi mảnh-mai.

Xe tôi chắc-chắn.

Xe tôi cần-kiện.

Chủ hãng trữ xe hơi hiệu *DE DION BOUTON* là :

MM. Berthet, Charrière & Cie

63 bis Chasseloup Laubat — Saigon

Nếu chư-tôn có viết thơ hỏi đều gì về việc xe-hơi *DE DION BOUTON* thì các ông sẽ gởi cho chư-tôn mọi đều. Các ông để cho chư-tôn chạy thử :

Xe 10 HP *Torpédo* 4 chỗ.

Xe 10 HP *Torpédo* 4 chỗ đi chơi xinh đẹp lắm.

Xe 10 HP Thượng hạng.

Một cái lạ lắm !!

Kỳ tàu tới sẽ chở lại thứ xe 15 HP.

Xe máy đẹp hiệu *DE DION BOUTON.*

Lịch-sự — Chắc-chắn.

TRỊ BỊNH YÊU PHẠP

(Conseils médicaux)

Chư vị muốn cho trong nhà nổ nịt thứ rượu mà dặng trong lâu dài rất, hoặc nâng lạnh, tỉ vị không đặng tốt, thì hãy mua rượu Rhum mana là rượu thiên hạ rất chuộng nó lại tốt hơn các thứ rượu rhum khác.

Hãy coi cho kỹ hễ lấm thứ gạt, hãy nài cho phải. coi ve có dấu nhãn trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén

PHARMACIE PRINCIPALE

CỦA ÔNG

L. SOLIRÈNE

nhứt hạng bào-chế sư

KẾ NGHIỆP CHO ÔNG G. RENOUX

ở ngang nhà hát tây. — SAIGON

Tiệm thuốc nầy đứng bực nhứt đệ lâu năm rồi và buôn bán lớn hơn các tiệm khác trong cõi Đông-Pháp nầy.

Tiệm thuốc nầy được có tiếng là nhờ chuyên bán thuốc thượng hạng, nhờ có một ông thầy bào-chế nhứt hạng, văn là cư-nhơn bác-vật xuất thân, đứng xem sóc việc bào-chế thuốc một cách rất kỹ lưỡng, trăng theo toa của các quan thầy thuốc ra cho người ta ; ai nhờ có người Tây và người Nam thấy đều tín cậy.

Tiệm thuốc nầy cứ do theo ý người ban hàng mà bán thuốc, hoặc tuân theo toa của quan thầy thuốc mà bào-chế, chớ chẳng hề khi nào làm sai, hay là lúc trong tiệm không có thứ thuốc người ta hỏi rồi không đem thứ thuốc khác mà đổi thế vào.

Tiệm thuốc chánh của ông L. SOLIRÈNE khuyên những bạn hàng :

Nên dùng thuốc của ông L. SOLIRÈNE là một người chủ tiệm rất ngay thẳng, chiêu hiền đãi sĩ ;

Vì thuốc tinh tấn, mỗi lần thuốc bên tây gởi qua đều có thí nghiệm cho rõ tốt xấu, thiệt giả ;

Vì có bạn hàng đông đảo, nên bán mau hết, không có thuốc cũ ;

Vì có quan thầy bào-chế nhứt hạng, xem xét kỹ lưỡng cách bào-chế thuốc cho y theo toa của quan thầy.

HAI MƯƠI NĂM

DANH TIẾNG !!!

THƯỜNG-SANH

VẠN-BỊNH

HỒI-XUÂN

PHẦN-NHƯỢC

VI-CƯỜNG

NHỜ ĐỜI THUỐC RƯỢU HIỆU

ELIXIR GODINEAU

Thứ thuốc rượu nầy là một vị thuốc bổ gân cốt, dùng lâu năm thêm, nổi tiếng là hơn hết trên đời, không dùng sai.

Những kẻ biếng sơn, sức lực yếu đuối, gầy mòn, mỗi bữa ăn không được nhiều, mỗi khi ăn rồi thì bụng đầy, mặt mày xanh xám, mỗi khi mệt, mồng hơi hơn sơn.

Cho nhơn sơn mà bệnh nhiều, đến khi phải nằm, ăn uống bỏ hơn ba bữa thuốc, mà bổ uống thuốc nầy vào thì mạnh sức lần lần, thân thể lần lần trở lại, khỏe, và nhơn sơn đều hết thảy tinh thần.

Nếu ra đến có bệnh thời cứ theo cách mới có cho đến thân hiệu cho thuốc uống là rất chắc chắn vậy hộ vậy.

Có bán tại tiệm thuốc **Pharmacie principale** của ông **L. SOLIRÈNE** ở đường Catinat, số 120 ở Saigon.

DẦU ESSENCE DE MENTHE

THỨ THƯỢNG HẠNG của ông **L. SOLIRÈNE** kế nghiệp cho ông Renoux

Là quyền cho HOLBÉ và RENOUX

Thứ dầu nầy hay trị nhức đầu, đau gân cốt, đau xóc bóng v.v. rất hiệu nghiệm.

Ve trọc mèn trắng

Giá một ve ..... 0 $ 80

Giá mười ve 8 00

Trị bịnh như thần

TRỊ MỘT BỊNH VÀ KHÔNG CÓ TÁI LẠI NỮA

Ai bị	Ai ho lao, ho thổ, đau phổi lâu ngày
TIM LA	Ho uống thuốc chi không hết thì
hãy uống thứ thuốc	nên dùng thứ thuốc
BI-IODURAL NOVAT	KREOFOS NOVAT
thì hết bịnh	Uống một hoặc chừng hốc hay là nơi viên
uống một ngày	
hốc viên	

Bài thứ thuốc nầy không có phọt tí, ve giống nó thì không ai biết.

Rượu bổ tốt hảo hạng là rượu Quinquina St. RAPHAEL. Thứ đỏ và thứ trắng. Có trữ bán tại hãng DENIS FRÈRES là Đại-biểu ở *Saigon, Haiphòng, Hànội, Pnom-penh* và *Tourane.*

Rượu mạnh hiệu DEJEAN đã thơm mà lại ngọt làm cho những tay thạo rượu đều thảy khen ngợi

Chỉ một mình hãng Denis frères có trữ mà thôi

PHARMACIE PRINCIPALE

Tiệm thuốc Tây nầy dọn đẹp theo cách Văn-minh và lớn hơn hết trong Đông-Pháp nầy, lập ra từ năm 1856

Hồi trước của ông HOLBÉ và RENOUX nay ông SOLIRÈNE nhứt hạng bào-chế sư hè nghiệp

Ở Saigon, ngang nhà hát tây. Bán đủ thứ thuốc tây, tốt thượng hạng và giá lại rẻ. Lục-châu chư quân tử có cần dùng thuốc tây xin hãy viết thơ cho tiệm thuốc nầy mà mua, thì sẽ được vừa lòng.

Quốc DƯỢC-TÁNH LƯỢC BIÊN đã xuất bản rồi. ai muốn xin, thì viết thơ cho ông L. SOLIRÈNE, ngài sẽ gởi cho không

PHARMACIE PRINCIPALE
Cần ông L. SOLIRÈNE, quan bào-chế hạng nhứt ở đường Catinat về đường Bonnard trước nhà hát Tây, SAIGON

RƯỢU THUỐC, TRỊ BỊNH THIÊN THỜI
ÉLIXIR ANTICHOLÉRIQUE HOLBÉ
Đã nhiều năm rồi thiệt là hiệu nghiệm.
CÁCH DÙNG
Một là phải dự phòng trước :
Trong cơn cò thơ khí, muốn tránh khỏi bịnh dịch, thì phải uống trước khi ăn cơm một muỗng cà-phe *Rượu Anticholérique* sớm mai và chiều cũng vậy.
Hai là : KHI chớm bịnh ;
Khi bị thiên thời rồi (Ấu tả nhiều lắm cùng là một mũi hết sức) người bịnh phải uống một muỗng cà-phe *Rượu Elixir Anticholérique*, cứ một chén 10 phút đồng hồ thì uống một muỗng nữa ; 8 phát đồng hồ.
Lại nữa, phải thoa rượu chải cho nhiều cả mình người bịnh. Rồi thì cho uống cà-phe hay là trà tàu nóng, phải pha rượu Rhum, rượu Mạnh, hay là rượu Annam cũng được.
Thuốc rượu *Elixir Anticholérique* là mình chữa bịnh thiên thời lắm, lại làm cho người bịnh mau mạnh.
Mỗi người nên mua một vài chai mà dự phòng đặng khi nào có bịnh thời khỏi mà lo.
Giá mỗi ve ..... 0$60
Có mua thuốc nầy phải coi cho kỹ cái tên SOLIRÈNE, và hiệu con rồng có cần chứng kẻo lầm sự giả mạo.

NGUYỄN-VĂN-BÚP
(THỢ KHẮN ĐEN)
Propriétaire du Salon de Bình-nhưỡng
LAI HIỆU
Chủ làm khăn bông, Bombay và nhiều thứ đồ kiểu tân-thời, có kiểu gấp tóc mới kết dính lại dùng như nón vậy, rất tiện ; phải đo sẵn, hàng muốn vấn thì khỏi đo. Còn muốn dây mồng tây ý muốn từ 3 tới 4 lớp thôi. Giá khắc có 3 hạng : hàng nhứt 2 đồng, hạng nhì 3 đồng rưỡi, hạng ba 5 đồng. Quí ông mua sỉ phải tới chịu thì phải trên 2 trăm gởi contre-remboursement cũng trả tiền trước tiệc cho 2 mối.
Kính cáo

Ai muốn **MUA SỈ** *(EN GROS)* những hàng **TƠ, LỤA BẮC-KỲ**, *(Soieries du Tonkin)* cho được hàng tốt, giá rẻ, nên viết thơ mau mau cho tiệm.
Maison Tonkinoise
ĐỒNG - THỊNH
4, Rue de la Soie Hanoi
Thời sẽ được lời nhiều
Ai muốn lấy kiểu (Echantillons) hỏi giá tiệm **Đồng-thịnh** ấy cũng trả lời tử tế.

Văn đàn
(Partie littéraire)

Khóc cô Trần-thị-T... thọ yểu

Tâm chi cõi nước hỏi người ôi ?
Nghĩ cuộc hồ, dâu, thấm thắt thôi !
Mấy nhịp cầu-ô chờ đã rã !
Một nhành liễu-yếu hẻo khô rồi !!
Cảm tình trí-kỷ phân hai ngả !
Chanh nghĩa tào khang rẽ lứa đôi !!
Bao thuở cùng nhau sum hiệp nữa ?
Dạ đài bạn cỏ thấu lòng tôi ?!!!

* * *

Than ôi :
Đức, hạnh cô dư thường,
Ngọc tốt ngàn cần, dâu để chuộc.

Tiếc thay
Tánh, tình xem đủ lẻ,
Vàng ròng muốn lượng, khó mà mua !!!

Châu-Ngọc...thọ lang ái điếu.

Tây hành lược ký

(TIẾP THEO)

Đứng dưới tàu trông lên thành Tô-di-sĩ (Suez) nhà cửa, phố xá rất nhiều, nhà ba bốn từng cũng có ; đáng sá xem chừng cũng rộng rãi, nhân dân cũng đông. Người Ai-cập và Arabes lên tàu bán thuốc lá, tranh, ảnh, kẹo, làm bằng các thứ quả kêu bằng « Rachat loucoum », mỗi v... v. , Họ ăn mặc cũng nhỏ nhăng không giống nhau ; người thời mặt đồ tây ; người thời mặc áo bồn-xử, đầu đội mũ Fez bằng da đỏ, ỉnh như cái thùng, trên đính băng thắng, giữa đính có đính mấy cái tua bằng chỉ đen dủ xuống theo cách Thổ-nhĩ-kỳ. (người Ấn-độ bên ta thỉnh thoảng cũng có người đội mũ ấy), người thời đầu vấn khăn bằng vải trắng, áo họ may giống như áo chemise tây mà dài đến gối. Mặt mũi, giống người Tây, mà sắc da không trắng. cũng không đen lắm.

Năm giờ rưỡi, tàu đi vào sông đào, bên sông có các nhà dây thép, để thông tin cho tàu biết mà tránh nhau, trong sông, bề rộng chừng sáu bảy mươi thước tây, nên thỉnh thoảng lại phải đào rộng ra một chỗ, để chiếc nầy đi, thời chiếc kia tránh vào đó.

Trên bờ có đặng xe lửa và đàng bộ, đi từ Suez đến Port-Said, khi bên Âu đánh nhau Đức và Thổ-nhĩ-kỳ chực chiếm lấy sông nầy mãi, để triệt đường Đông-minh, không thông nhau đặng. Pháp và Hồng-mao có giăng dây sắt, đào hầm và đài lôi phục để phòng bị. Đến nay dấu cũ hãy còn. Chung quanh các công sở trên bờ, cũng có trồng cây, mà cũng không được tươi tốt cho lắm. Hai bên bờ sông khép đá cho khỏi cát lở sụp xuống.

Trong sông lại có nhiều thứ tàu máy như « *Xàn* » để xúc cát lên.

Sáu giờ sáng 17 Mai, tới Port-Said, (Bọt-xa-ích), người thổ trước xuống bán các thứ : Như thuốc lá, kẹo Rahat laucaum, sơn-hô, hòa-đà, (éponge) các đồ nữ-trang mạ vàng hay bạc, lông chim Lạc-đà, các thứ khăn hàn, thêu dệt phong cảnh Ai-cập thật khéo, người thì làm nghề đồi bạc, người làm nghề coi tướng, trò qui thuật v.. v.., người nào cũng nói được tiếng Pháp, mà phần nhiều khi phách kiêu căng, ăn nói xấc-xược xiên-xỏ lắm. Lợi có một bọn người Ý-đại lợi xuống khẩy đờn cho hành khách nghe để ăn tiền.

Tàu đậu gần bờ, thì phải đi đò mới vào bờ được ; chỗ nầy cũng như Suez, đều thuộc về nước Ai-cập cả, những người Âu-châu làm việc, đều là làm thuê cho Chánh-phủ Ai-cập mà thôi. Người Ai-cập phần nhiều theo đạo Hồi-hồi, những người đàn-bà tử-tế ra đàng đều che kín mặt, chỉ trừ ra hai con mắt. Trưởng cách nầy chẳng qua là một cách ghen khéo của đàn-ông bày ra, cũng như cách đàn-bà bó chân ở Mân-châu vậy ; ở đây nhiều người biết tiếng Anh, tiếng Ý và tiếng Pháp, những người buôn bán nhiều người nói tiếng Pháp khá lắm. Các hiệu lớn buôn bán cũng bắt chước cách Tây. Còn đàng sá, lâu đài thời cũng trong tự như Singapore và Colombo, đã có nhiều nhà năm sáu từng. Đi lại đàng xe ngựa, xe hơi, không có xe kéo, người cực khổ và ăn mày cũng ít thấy.

Đồ là cảnh tượng ở Port-Said, còn muốn xem những đi-tích của nước văn-minh tối-cổ là xứ Ai-cập, thời phải đi xe lửa vào tận kinh-đô ở Caire mới thấy.

Hai giờ chiều, tàu kéo neo chạy ra Địa-trung-hải, ở cửa sông đắp hai cái bờ dài, hai bên làm lối tàu vào, bên bờ bên đó có đường trong sông de Lesseps đợ hay chỉ vào sông đào, hình như mới các tàu hỏa đi vào đàng ấy.

Trước mặt sông đào còn có 3 chiếc tàu bị ngư-lôi Đức, lúc trước, bắn chìm xuống đấy, nay còn thấy cột buồm lả lên trên mặt nước.

Ra Địa-trung-hải thời khí-hậu đã đổi khác, có hơi lạnh rồi.

(Sau sẽ tiếp theo)

ROB THOMAS

Thuốc nầy là một vị độc thượng hạng được lực rất nên mạnh, chẳng những là hơn hết các thứ thuốc khác, hoàn cả cái SALSEPAREILLE hoặc cả cái POUDRE DE PERTASSIUM mà uống vào trong một thì hễ dùng đến thuốc nầy thì thấy thần hiệu liền.

Bổ cả tất cả các bộ tạng thì chẳng cho các bịnh đau độc nào hiểm ác bộc phát, hoặc độc vận vào . . . đều phát lên ngoài mà phải tiêu hết.

Bổ cả máu huyết lại mạnh thêm, nên mai mối muỗng trước thời còn chữa một muỗng cũng được hết ho cơn ; Thuốc ROB THOMAS nầy dùng mà lấy độc thượng cũng cũng mạnh, phải uống ít hơn, mỗi ngày uống một muỗng nhỏ mà thôi, còn mai mối muỗng chữa một muỗng

Có một mình nhà thuốc Pharmacie Principale của ông L. SOLIRÈNE có bán mà thôi.

TIỆM BÁN VÀNG TÂY
HIỆU
CON RỒNG VÀNG

Ông **GIUNTOLI** *Chủ-nhơn ở lại đường Catinat môn bài số 135 và 143, gần bến Pháp-Việt Khách-lầu*
(Grand Hôtel de France)

Kính mời chư qui bà và chư qui ông đời gót ngọc đến tiệm ông mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm-nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn đồng-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mài-day bằng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiểu soi con mắt bằng ni-kên, bằng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt bằng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và cần lương-ý ưng đều nẹp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi : lớn có, nhỏ có, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trước vô-ô, bằng lai đề kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu **CON RỒNG VÀNG**, hồi trước có làm thợ bạc và thợ làm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư qui bà và chư qui ông có mượn làm hay là mướn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm nầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư qui-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « **CON RỒNG VÀNG** » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

MAY KINH.

NHÀ CHỤP HÌNH
"Photo Nadal"
đường Catinat, 120 SAIGON

Các nhà chụp-hình nghề
và chụp-hình chơi,

Chư-tôn chớ nên mua kiến chụp-hình, giấy chụp-hình, các vật liệu hóa-học hay là đồ phụ-tùng, vân vân ; mà không đến viếng nhà bán đồ chụp-hình **Photo Nadal**, 120, đường Catinat, Saigon.

Đến đó chư-tôn muốn cần dùng món nào, thì cũng có ; như là :

Thao rửa thuốc, giấy cát-tông, đồ lường, kiểu có khắc thước tấc, đồ đề lộc, ống đòm hiệu Zeiss et Berthiot, khuôn, cái thước, (Calibre), máy đề chụp người chụp hình chơi và đồ toàn bộ đề cho nhà nghề.

BÁN SỈ VÀ BAN LẺ

Định giá riêng cho những nhà chụp hình chơi.

棧客利名
Danh-Lợi Khách-sạng

Chư-tôn, nhà khách-sạng « **DANH-LỢI** » nay sữa-sang lại tinh-khiết sạch sẽ, có thông ngọn gió thanh-quang, có đặc đèn điện tỏ rạng, rất hạp với phép vệ-sanh ; nhứt thiết phòng giường nệm gối đều là đồ tinh-hảo. Và lại có đặc chuông đề kêu Bồi, có phòng kín đề tắm rửa, trà nước tiếp khách đều dùng đồ thượng phẩm cả. Thật là một nơi khách-sạng thủ-vị vô song đó.

Cái xin chư-tôn huệ cố, bổn sạng thật tình hoan-nghinh một cách vui vẻ.

棧客屋名
DANH-LỢI KHÁCH-SẠNG
Đường Jaccaréo, số 37-39-41. Cholon.
Cẩn bạch.

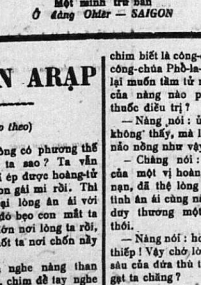

Dầu đánh bóng hiệu **MIROR** là một thứ tốt hơn hết trong các vật chắc để đàng gìn nước sáng và mới luôn luôn cho những đồ mình đồng hoặc loại kim là đề theo phong thổ nê trược trong xứ thường hay bị ten sét. **DÙNG THỨ ĐỀN ÁT CHỊU LIỀN.**

Bán lẻ trong các tiệm tạp-hóa và tiệm bán đồ đồng sắt tại Nam-kỳ và Trung-kỳ.

Đăng sí tại Hãng **MARSEILLAISE D'OUTRE-MER**.
Một mình trữ bán
Ở đàng Ohier — SAIGON

LA PLUS VASTE ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE

PANSEMENTS · CABURATOIRE · SPÉCIALITÉS · PRODUITS CHIMIQUES · PHOTOGRAPHIE · DROGUERIE · PARFUMERIE · HERBORISTERIE · ACCESSOIRES · BANDAGES

L. SOLIRÈNE
PHARMACIE PRINCIPALE
FONDÉE EN 1865
SAIGON

MAISON DE PREMIER ORDRE

ĐÈN LÒA *đốt có mãn công*
hiệu **BEST WIZARD.**
Ít tốn dầu.
không Hang hao.
Sáng trắng ngon.
Không hay nghẹt.
Dễ đốt.
RẺ
Nội Nam kỳ có một mình tiệm
TRẦN - QUANG NGHIỆM
84 đường Espagne Saigon
Có trữ hai hiệu đồ mà thôi.

Lời rao

Nay tôi diễn dịch Sử-ký nầy đặng giúp vui cho bạn sách đèn và cho mấy em còn ở trong trường hiểu biết tích sử-ký nước Cao-mang từ khai bờ cõi cho đến dương kiếm Quốc-vương Sisowath.

Đã bán tại nhà in M.Joseph NGUYỄN VĂN-VIỆT 59, Rue d'Ormay Saigon, bán sỉ và bán lẻ, giá 0$50.

TRẦN MINH-MẠNG.

CHUYỆN ARẠP

(Tiếp theo)

Vậy chớ mi không có phương thế khác mà hãm hại ta sao ? Ta vẫn nghe rằng mi đã ép được hoàng-tử phối duyên với con gái mi rồi. Thì con mi dặng toại lòng ân ái với hoàng-tử, mi lấy đó bẹo con mất ta thì cũng đủ đau đớn nơi lòng ta rồi, cần chi phải nhốt ta nơi chốn nầy kia ?

Con chim xanh nghe nàng than thở thì lấy làm lạ, chim đề tay nghe kỹ thì đoán chắc rằng người than đó là công-chúa Phổ-lạ-linh chớ chẳng ai. Chim đậu trên cây mà chờ cho mặt trăng mọc, mới thấy dặng một nàng dựa cửa sổ mà than thở, chim biết là công-chúa, bèn nói rằng : công-chúa Phổ-la-linh ôi, sao nàng lại muốn tầm tử như vậy ? Cái bịnh của nàng nào phải là bịnh không thuốc điều trị ?

— Nàng nói : ủa, tâm dạng đâu không thấy, mà lời khuyên nghe rất nẫu nồng như vậy, kia ?

— Chàng nói : ấy là lời khuyên của một vị hoàng-tử vô phước lâm nạn, đã thệ lòng rằng quyết rặng tinh ân ái cùng nàng và chung thân duy thương một mình nàng mà thôi.

— Nàng nói : hoàng-tử thương một thiếp ! Vậy chớ lời thật hay là mưu sâu của đứa thù ta toan thả lưới mà gạt ta chăng ?

— Chàng nói : không phải vậy đâu, công-chúa. Người nói công công-chúa đây, không lòng nào đành đoạn hãm hại công-chúa đâu ?

Chim nói rồi bay lại đậu trên cửa sổ. Công-chúa thoạt thấy con chim lạ lùng, lại nói tiếng người rành rẽ, sông nói giọng nhỏ và như tiếng chim chá chiện, thì công-chúa rất sợ hải. Mà lòng chim ấy tốt lắm, và lời nói câu chuyện của nó mềm diệu thật thà, nên công-chúa mới hết sợ.

Chim nói rằng : công-nương có khẳng lòng cho phép tôi gặp gỡ công-nương chăng ? Tôi có may mắn đặng lòng công-chúa nghĩ tưởng, cho vui về chút ít cái nạn rủi ro nầy chăng ? Mà, công-nương ôi, dầu có vui cũng phải buồn là tôi rất thế thảm thấy công-nương vì tôi mà phải bị giam cầm chốn nì, và bà tiên hung dữ đó lại biến hình tôi thành chim như vầy, lại ký hạn tới bảy năm mới trở thành hình người lại đặng.

Công-chúa vuốt ve con chim, hỏi rằng : vậy chớ chim xinh đẹp nầy là ai vậy ?

Hoàng-tử nói : công-chúa đã nói tên tôi ra, mà còn làm tuồng không biết tôi hay sao ?

Công chúa giựt mình, hỏi rằng : tế ra hoàng-tử xinh đẹp mà nay thành con chim như vầy hay sao ?

Hoàng-tử nói : công-chúa ôi, quả như lời công-chúa mới đó, mà, thà là tôi chịu cái khổ sở nầy, đặng trọn giữ tấm chung tình cùng công-chúa, chớ quyết hẳn rằng tôi không đành phụ công-chúa mà gà duyên với nàng Trư, dầu cho bùa riếu gia phạt đi nữa, thì tôi cũng chẳng nao lòng.

Công-chúa nói : chàng nói rằng đặng trọn giữ tấm chung tình cùng thiếp, thôi đi chàng, thiếp nông nỗi nầy mà chàng còn trở trình với thiếp làm chi. Chàng nói như vậy chớ ai đã động phòng huê chúc, ai đã kết nghĩa tào khang, trăm ngọn đèn hực hỡ loan phòng, nơi trường phụng vu san thần-nữ.

Công-chúa nói tới đây tỏi lòng khóc lắm. Hoàng-tử nghe nói ngạt ngào, hỏi rằng : công-chúa nói đều chi lạ vậy, nào tôi có biết ai mà nói trường phụng vu san thần nữ ở mô ?

Công-chúa nói : thiếp đã nghe rõ rằng chàng cùng nàng Trư đã tỉnh nồng duyên thắm rồi mà chàng còn tưởng thiếp không biết hay sao ?

Hoàng-tử nói : tôi đây, đã cùng nàng Trư tỉnh nồng duyên thắm, ai nói như vậy, oan cho tôi biết chừng nào ? Xin công-chúa biết giùm rằng tôi bị hóa chim như vầy là tại lời nặng nặng không ưng nàng, nên bà tiên mới giận mà biến đổi hình tôi cho bỏ ghét đó.

Công-chúa nghe nói cả mừng, tưởng chắc như lời hoàng-tử nói, nàng mừng đến đỗi quên rằng nàng đang bị khổ sở chốn lao lung. Từ đó cho tới sáng, chàng lời êm thấm khuyên giải thiếp, thiếp cũng ngọt ngon đỗ dành chàng, chỉ trời thề đất, xin cùng nhau quyết nẻm chữ đồng, dầu cho non nước biển cạn, dầu cho dâu bể đổi dời. thì thề chung cũng trọn mà chờ ngày hạnh phúc. Hai đàng chuyện vẫn với nhau cho tới trời đã sáng, rồi chim rất bình rỉnh về rừng, vì ở đó sự lậu việc, mà hứa mỗi đêm mỗi lời.

Công-chúa từ ngày biết chim là hoàng-tử xinh đẹp bị biến hình, thì càng thương mến hơn nhiều nữa, và đem lòng lo lắm cho chim, công-chúa nói thầm rằng :

(Sau sẽ tiếp theo)

SAIGON — IMP. DE L'UNION — TIRAGE 1.500 EXEMPLAIRES

Tirage ci : 21.20 ex
Saigon le 18/7/1922